

۲۰۳۱۱۶۴

نظریه اجتماعی و تاریخ اجتماعی

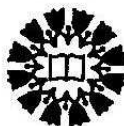
دانشد مک رابلد و آورام تیلور

ترجمه

محمد غفوری

تهران

۱۳۹۷

سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)

پژوهشکده تحقیق و توسعه علوم انسانی

MacRaild, Donald M.

سرشناسه: مکررایلد، داندل، ۱۹۶۵-م.

عنوان و نام پدیدآور: نظریه اجتماعی و تاریخ اجتماعی / نویسندگان داندل مکررایلد، آورام تیلور؛ مترجم محمد غفوری.

مشخصات نشر: تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، پژوهشکده تحقیق و توسعه علوم انسانی، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: شش، ۳۴۶ ص.

فروست: «سمت»؛ ۲۲۰۵. تاریخ؛ ۶۲.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۰۲۰۶۲۵-۳ ۲۵۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

Social Theory and Social History, 2004.

یادداشت: عنوان اصلی:

یادداشت: وار نامه.

یادداشت: کتابخانه.

یادداشت: نمایه

موضوع: تاریخ اجتماعی - فلسفه، Social History --Philosophy

موضوع: جامعه‌شناسی، تاریخی، Historical Sociology

شناسه افزوده: تیلور آورام، ۱۹۰۸-م. Taylor, Avram, 1908-

شناسه افزوده: غفوری، محمد، ۱۳۱۳-م. مترجم.

شناسه افزوده: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، پژوهشکده تحقیق و توسعه علوم انسانی.

The Organization for Researching and Compiling University Textbooks in the Humanities (SAMT), Institute for Research and Development in the Humanities.

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۷ ۶ ن ۷ م ۲۸

رده‌بندی دیویی: ۳۰۶/۰۹

شماره کتابشناسی ملی: ۵۴۳۴۷۲۹

سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)

پژوهشکده تحقیق و توسعه علوم انسانی

Social Theory and Social History; Donald M. MacRaild, Avram Taylor. Houndmills, Basingstoke, Hampshire: Palgrave Macmillan, 2004.

نظریه اجتماعی و تاریخ اجتماعی

نویسندگان: داندل مکررایلد و آورام تیلور

ترجمه محمد غفوری

ویراستار: محمدابراهیم باسط

چاپ اول: پاییز ۱۳۹۷

تعداد: ۵۰۰

حروفچینی، لیتوگرافی، چاپ و صحافی: سمت

قیمت: ۲۵۰۰۰ ریال. در این نوبت چاپ قیمت مذکور ثابت است و فروشندگان و عوامل توزیع مجاز به تغییر آن نیستند.

نشانی ساختمان مرکزی: تهران، بزرگراه جلال آل احمد، غرب پل یادگار امام (ره)،

روبهروی پمپ گاز، کد پستی ۱۴۶۳۶، تلفن ۴۴۲۴۶۲۵۰-۲.

www.samt.ac.ir

info@samt.ac.ir

@sazman_samt

هر شخص حقیقی یا حقوقی که تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه ناشر، نشر یا پخش یا عرضه یا تکثیر یا تجدید چاپ نماید، مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	یادداشت
۴	مقدمه
۱۹	فصل اول: آیا سیر دلالت شاهزاده‌اش می‌رسد؟ توسعه تاریخ اجتماعی
۲۱	اندیشه‌ها، فلسفه و روش‌ها، تاریخ اجتماعی
۲۸	فروخواندن «کوس» و «سن»؟ سن‌های متقدم تاریخ اجتماعی در بریتانیا
۴۳	۱۹۴۵ و پس از آن
۴۶	طبقه، جنسیت و «تاریخ از پایین»
۴۹	تاریخ اجتماعی و «تاریخ اقتصادی»
۵۱	جمعیت، جمعیت‌نگاری و خانواده
۵۴	تاریخ‌های شهری و اجتماعی
۵۷	تاریخ اجتماعی نو
۶۰	«تاریخ فرهنگی نو»
۶۱	نتیجه‌گیری
۶۴	فصل دوم: نمره یک «رابطه ویژه»؟ جامعه‌شناسی تاریخی
۶۴	مقدمه
۶۶	جدایی موقتی تاریخ و جامعه‌شناسی
۷۱	واکنش‌های متفاوت به هم‌گرایی فزاینده تاریخ و جامعه‌شناسی
۷۵	جامعه‌شناسی تاریخی
۸۹	نگاهی از بالا به جامعه‌شناسی تاریخی
۹۷	جامعه‌شناسی تاریخی در گودِ عمل: یک نمونه
۱۰۲	نتیجه‌گیری

۱۰۵	فصل سوم: «انبوهی از عوامل و تأثیرگذاری‌ها»؟ تاریخ‌های نظام‌وار، ...
۱۰۶	بستر فکری تفکر کلان‌مقیاس در تاریخ اجتماعی
۱۱۱	«تاریخ جامع»: جهان برودل
۱۱۸	تأثیر برودل
۱۲۷	تاریخ تطبیقی
۱۴۳	چالش پسامدرن
۱۴۸	نتیجه‌گیری
۱۵۱	فصل چهارم: ساختار اجتماعی و عاملیت انسانی در تبیین تاریخی
۱۵۱	مقدمه
۱۵۳	ساختار و عاملیت در تاریخ و جامعه‌شناسی
۱۵۹	جامعه و فرد: ساختار و عاملیت در نظریه اجتماعی
۱۷۷	در جست‌وجوی پروژیم: از هزارتوی ساختارگرایی: پساساختارگرایی، ...
۱۸۷	طبقه، جنسیت و قومیت در فرایند تاریخی
۲۱۶	نتیجه‌گیری
۲۱۹	فصل پنجم: ایدئولوژی، ذهنیت و آیین اجتماعی: تاریخ اجتماعی تا ...
۲۲۲	رویکردهای تاریخی به جنبه‌های اجتماعی فرهنگی گذشته
۲۲۸	ایدئولوژی و ذهنیت
۲۳۲	تاریخ اجتماعی مارکسیستی، «تاریخ از پایین» و «فرهنگ‌ها» در دست
۲۳۷	از تاریخ زنان تا تاریخ جنسیت
۲۴۲	تاریخ فرهنگی به مثابه «تاریخ ذهنیت‌ها»
۲۶۴	«تاریخ فرهنگی نو» و افول «تاریخ اجتماعی کهن»؟
۲۷۱	نتیجه‌گیری
۲۷۴	نتیجه‌گیری
۲۸۰	پیشنهادهایی برای مطالعه بیشتر
۲۹۸	یادداشت‌ها
۳۲۸	واژه‌نامه
۳۴۰	نمایه

یادداشت مترجم

بسیاری از دانشجویان تاریخ برخوردی دوگانه، توأم با هراس و شیفتگی، با نظریه دارند؛ گز، نظریه برای آنان در هیئت پیکره‌ای رعب‌انگیز از دانش ظاهر می‌شود که درک آن نارمند تلاش ذهنی وافر و مطالعه آثاری است که به‌طور معمول یا در سرفصل‌های درس آنان جایی ندارد یا جایگاهی حاشیه‌ای دارد. با این حال، نظریه برای آنان ابزار مفهومی و تبیینی جذابی است که می‌تواند رنگ و بویی نو به پژوهش‌هایشان بخشد یا آن‌ها را بر اجبار و بنا بر مد روز در مقدمه پایان‌نامه‌ها یا مقالات آن‌ها به گونه‌ای تزئینی مورد استفاده قرار گیرد. کتاب پیش رو قصد دارد تا زمینه فهم نظریه را برای این دانشجویان فراهم کند و ضرورت فهم نظری جهان تاریخی و اجتماعی را به آنان گوشزد کند. نویسنده این کتاب می‌خواهند ترس اولیه دانشجویان تاریخ از رویارویی با نظریه‌های تولیدشده در بیرون از حوزه تخصص‌شان را که با موضوع حرفه دانشگاهی و پژوهشی آنان تلاقی دارد بزداید و امکاناتی را که نظریه برای فهم بهتر پدیده‌های تاریخی به‌طور بالقوه در اختیار آن‌ها می‌نهد معرفی نمایند. امری که بیش از هر چیز به دانشجوی کمک می‌کند تا گامی بردارد بران بیرون آمدن از چنبره تاریخ سنتی که هنوز هم تا اندازه‌ای بر گفتمان تاریخ‌نگاری در ایران غلبه دارد.

امتیاز کتاب حاضر آن است که تقریباً تمامی جریان‌های اصلی میان‌رشته‌ای در حوزه تاریخ و علوم اجتماعی را پوشش می‌دهد و به‌طور موازی و هم‌پوشان تاریخ شکل‌گیری نظریه اجتماعی و بازخوردهای آن در حوزه پژوهش تاریخی را روایت می‌کند. از این قرار، ما با اثری که صرفاً نظریه‌پردازان مهم اجتماعی یا مورخان اجتماعی سرشناس را معرفی می‌کند سروکار نداریم، بلکه با اثری مواجه‌ایم که روایتی

برانگیزنده از تعاطی این دو گروه با یکدیگر و بده‌بستان‌های آن‌ها با هم عرضه می‌دارد. نویسندگان نه تنها به نظریه اجتماعی، بلکه به بسیاری از حوزه‌های مطالعاتی نزدیک به آن، نظیر اقتصاد سیاسی، مطالعات فرهنگی، انسان‌شناسی و نظریه ادبی سرک می‌کشند و آثار مهم و پرشماری را که حاصل همکاری آنان و سرایت اندیشه‌ها از هر حوزه به حوزه دیگر است به گونه‌ای موجز اما جامع معرفی می‌کنند و امتیازات این دستاوردها را به همراه انتقادات وارد بر آن‌ها شرح می‌دهند. شاید در بسیاری از کتاب‌های مشابه با نام‌های مشهوری چون مارکس، وبر، برودل، الیاس، هابزبوم، تونی، والرستین یا گیدنز مواجه شویم، اما در کمتر کتابی در این زمینه می‌توان شاهد توجه به نظریه ادبی و نامی چون میخائیل باختین یا مفهومی چون کارناوال و تحقیقات تاریخی ملهم از این نام‌ها و مفاهیم بود. از این رو، خواننده علاقه‌مند و کوشای کتاب به ناچار از پایان مطالعه آن می‌تواند با دستی پر و نگاهی نوتر به سراغ حرفه پژوهشی تریش رود و هنگام گزینش هر رویکرد مفهومی و نظری مناسبی برای کار خود می‌تواند انگار با نمونه‌ای مهمی از مورخان و دانشوران برجسته جهان را که ملهم از آن رویکردها هستند در ذهن خویش داشته باشد.

نویسندگان کتاب، داند مک‌رایلد و آورا تیلور، هر دو از استادان تاریخ در دانشگاه‌های ایرلند و انگلستان هستند. مک‌رایلد، استاد دانشگاه اولستر، از متخصصان تاریخ اجتماعی ایرلند، انگلستان و اروپا در سده نوزدهم است. وی سرویراستار مجموعه «نظریه و تاریخ» در انتشارات بلک‌ول است و حرز ترجمه‌ی مصی‌اش تاریخ مهاجرت و مسئله دیاسپورا در ایرلند است. از جمله تألیفات پرشمار مک‌رایلد می‌توان به کتاب مطالعه تاریخ (همراه با جرمی بلک) اشاره کرد که پیش‌تر به فارسی ترجمه و منتشر شده است. آورا تیلور استاد دانشگاه نرثامبریاست که عمده تمرکز خود را بر مسائل نظری تاریخ اجتماعی و فلسفه تاریخ گذاشته است. علاوه بر کتاب حاضر از وی پیش‌تر کتابی درباره تاریخ طبقه در قرن بیستم منتشر شده است. مترجم کوشیده است تا ترجمه‌ای دقیق و در عین حال روان از اثر حاضر به دست دهد و امیدوار است که در این راه چنان‌که باید کامیاب شده باشد. با این همه،

سپاسگزار خوانندگان هوشیار و فهیمی خواهد بود که پیشنهادهای انتقادی خویش را برای بهبود اثر از وی دریغ ندارند. در اینجا بر خود می‌دانم تا از دوست عزیز و فرهیخته‌ام دکتر زهیر صیامیان گرجی به سبب حمایت از ترجمه این اثر و از مسئولان محترم سازمان سمت به سبب وسعت نظر و دلبستگی‌شان به مطالعات نظری در حوزه تاریخ سپاسگزاری کنم. در پایان نیز به پاس شکیبایی و همه یاری‌های بی‌دریغ شریک زندگی‌ام این اثر را به او تقدیم می‌کنم.

www.ketab.ir